

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

84. An priuilegium concessum Regularibus, vt possint initiari sacris
Ordinibus extra tempora, extendatur etiam ad Nouitios? Et cursim
docetur, posse Superiorem concedere dimissorias supradictis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](#)

De Sacram. Ordinis. Ref. LXXXIII &c. 307

rium. Respondetur, quod in locis, in quibus Tridentinum non est receptum nulla est super hoc difficultas, ut de Gallia affirmat Tamburinus r.2. de iure Abbat. disput. 2. quæst. 5. vbi approbat vñm illius priuilegij in dictis Abbatibus ex eo, quod illorum Abbatis in Gallia sunt sitae, licet existimat hoc priuilegium per Tridentinum esse reuocatum. Vbi vero Tridentinum viger, dubium oritur si clausula illius Concilij reuocet hoc priuilegium: Probauius autem in primo tractatu, hanc clausulam non sufficere, quod etiam in hac speciali materia cenfet Nauar. Concil. 13. de priuilegiis, cum afferit, illam clausulam non esse ita expressam, quin illius coniectare dissoluvi possint. Ac proinde cum sit dubium de reuocatione illius priuilegij, ita priuilegium in suo labore, ut alibi diximus, & probauius dicto tractatu. Denique post Tridentinum illud priuilegium fuit confirmatum, ut inferius dicetur, quod videtur omne dubium proflus tollere; ac propteress afferendum posse dictos Abbates illo vti, non solom erga Regulares, & seculares subditos; sed etiam erga non subditos, sicut de Minoribus Ordinibus superioris ostendimus; cum sit in virtutis par ratio.

4. Quibus sic stantibus insuper probatur prioratio, quoniam, ut alibi probauius, priuilegia communicantium cum illo Ordine confirmata sunt, ergo sunt in suo firme robore; ergo Abbates communicantes possunt illa facultate vti; Ac sic tenet Ioannes de la Cruz de Statu Relig. cap. 8. dab. 1. conclus. 1. sub finem; & alij, qui (ut videbimus infra) sustinent in reliquis predictis Bullæ, Expositi, participare; eur enim potius in uno, quam in alio participent? Non potest assignari ratio sufficiens. Imo cum si eadem ratio in his, ac in illis, debent in omnibus priuilegiis participare, & non ab huius communicatione excludi. Ne diecas hoc priuilegium concessum fuisse ob specialem notam. Abbatum, aut Abbatiarum huiusmodi, que non reperitur in cæteris; nam respondetur illam notam eisdem repertis, ut videre est in motu, quo Innocentius ad illud concedendum impulsus fuit, quod constat partim ex verbis priuilegij superioris insertis, partim ex iis, quæ in principio Bullæ, in qua emanavit, continentur, quæ talia sunt, Expositi tua denotionis sinceritas, & Religio promeretur honestas, ut tam te, &c. Et quævis hæc nota in illis non inveniuntur, valerer pro eisdem Abbatis; cum æquè principiter in hoc priuilegio, sicut in aliis communicent. Verum cum vñs illius facultatis non videat in proximè dictis Abbatibus, non audeo hoc priuilegium illis absolute concedere; licet non habeam pro contraria sententia rationem, quia ei assentiri cogor, quo circa meum iudicium doctiorum iudicio submittit. Hec omnia Brunus.

5. Sed Pater Brunus multum faceret si sustineret priuilegia Cisterciensibus concessa, nam vt obseruat Castrus Palau tom. 4. tract. 27. punct. 14. numero 10. quidquid sit de potestate ac Cisterciensibus concessa sit; illud est certum, ea modo vti non posse, ut bene notarunt Nauar. lib. 3. consil. 14. de Regular. edit. 2. Vñquez disputation. 243. capit. 4. numero. 24. Layman tract. 9. capit. 7. numero 4. Cenfetur namque vñs, & consuetudine abrogata: idque indicauit Tridentinum nullam illius potestatis mentionem faciens, & solum permittens prædictis Abbatibus, alias potestates habentibus, tonsuram, & ordines Minores conferre, non omnibus, sed solum Regularibus sibi subditis. Verum licet daremus priuilegia Cisterciensibus adhuc durare, ut aliqui afferunt, negandum est aliis Abbatibus communicari.

RESOL. LXXXIII.

An Abbates possint Clericis secularibus sibi subditis litteras dimissorias concedere?

Et quid, si huiusmodi Praelatus esset Ordinarius priuatinus ad Episcopum, & habeat ius visitandi, & Synodus congregandi? Ex part. 3. tr. 2. Ref. 95.

§. 1. **N** Egariuè responderet Tamburinus de iure Abbat. tom. 2. dispu. 2. q. 26. n. 1. Mirandam manualem Praelat. tom. 1. quæst. 39. art. 5. & Azor. tom. 2. l. 3. c. 49. q. 3. ex auctoritate Concilij Trident. sess. 23. cap. 10. de reform.

2. His tamen non obstantibus, contrariam sententiam tenet doctus Villalobos in sum. tom. 1. tra. 11.

diss. 9. num. 4. vbi sic ait. [Advertase que los Praelados que tienen iurisdiccion casii Episcopal, como es el de Merida, y otros semejantes, pueden dar a sus subditos, aunque sean seglares, dimissorias para ordenarse. La razan es, porque como a estos, ningun Obispo las puede dar, porque no son sus subditos, es fuerza dezir se las han de dar sus Piores, como dan licencia para confesarse y aprueban los Confesores, y asi el Concilio Tridentino, no habla con estos, como su echo de ver de su tenor.] Ita ille, quem nouissime sequitur adducens alias rationes Hieronymus Rodriguez in compen. 99. Reg. resolut. 1. num. 26. vide etiam Ledesma in sum. tom. 1. de sacram. Panix. cap. 9. post 2. com. 1.

3. Nota etiam, quod Tamburinus, & alij Doctores primæ sententie illari etiam limitant, nisi huiusmodi Praelatus esset ordinarius priuatiè ad Episcopum, ac haberet ius visitandi, & Synodus congregandi, contra quæ nō intrare dispositionem Concilij Tridentini defendit Gratian. in discept. forens. tom. 2. c. 112. quæ refert Capitulo in diuersi. iur. can. rub. 9. c. 8. n. 4. & Barbola de offic. Epif. p. 2. alleg. 7. n. 8.

RESOL. LXXXIV.

An priuilegium concessum Regularibus, ut possint intiari sacris Ordinibus extra tempora, extendatur etiam ad Nonitiis?

Et cur sum doceatur posse Superiorē concedere dimissorias supradictis Nonitiis, & ordinari ab Abbatibus, qui possunt subditos professos ordinare?

Et affirmitur ex declaratione Clem. VIII. facta Monachis Fulienisbus, quod Noniti ligantur reservatione casu?

Et diff. ultas est, an priuilegium concessum Societati Iesu, ut possint ordinari extra tempora, &c. extendatur ad alias religiones per communicationem priuilegiorum?

Et an quando quis ordinatur virtute dicti priuilegij, vel alienum in tribus diebus festini, possit ordinari in festis duplicitibus? Ex part. 11. tr. 4. & Misc. 4. Ref. 6.

§. 1. **D**E hoc casu Panormi interrogatus Pater Joseph de Augustino inclitus Societatis Iesu Theologus negatiue respondit, sed tunc ego in sententiam affirmatiuam inclinao, nulla autoritate Doctorum fratrum, nunc autem intentio hanc sententiam docere Patrem Thomam Hurtado v. 47. l. 2. rr. 12. cap. 1. ref. 13. num. 1854.

2. Quia, ait ille, nomine subditorum in fuoribus sunt Nouiti, qui priuilegii professorum gaudens, ad quod probandum, me citato, alios etiam

C. 4 adducit.

Sup. hoc quo ad caus re seruatos in tom. 7. tr. 1. Ref. 107. per totam, & in aliis §§. eius annot.

adducit; Deinde assert ex declaratione Clementis VIII. facta Monachis Fulensibus, Nouitij ligantur reseruatione casuum, ut teneat præteribi citatos Salas 1. 2. disp. 14. coll. 5. in fine, Peregrinus in additionibus ad conf. Theatinorum part. 1. qu. 8. & satis probabile dicit Marchinus ubi supr. part. 6. cap. 4. n. 12. ergo multò melius gaudibunt priuilegiis ordinandi te tribus diebus festiis; quare sicut est tutum in praxi, quod Nouitii potest superior concedere dimissorias; ita est tutum in praxi, quod titulo beneficij, si quod habent, possit concedere, quod ordinentur tribus diebus festiis; sic enim cogentur mendicare, quæ fuit ratio motiva Pij V. vnde tati finē, & sapientissimè P. Suarez t. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 29. n. 12. de Abbatibus, qui possunt subditos professos minoribus iniciare, quod possint etiam Nouitios. Ut latè ibi probat, nec est inconveniens, quod Nouitius si mutet voluntatem ad sacerdotium redeat cum charactere Ordinum Minorum, quia ipsam Nouitius voluit ordinari. Quare minus graui fundamento Marchinus p. 2. c. 20. n. 13. dixit opinionem Suarez videtur minus tutam, & rationabiliter.

3. Difficultas tamen existit an dictum priuilegiū concessum Societati extendatur ad alias Religiones per communicationem priuilegiorum, & negatiū aliqui respondent, & id fortiter Pater Ioseph de Augustino ad casum propositum negatiū respondit.

4. Sed ego non recedo à sententia, quam alibi docui, nempe hoc priuilegium hodie extendit ad alias Religiones, & praesertim ad nostram, quæ ex Balla particulari gaudet omnibus Priuilegiis Societati Iesu concessis.

5. Et idem hanc sententiam firmiter docet Ioannes de Soria in Epilogo summarum p. 2. tr. 1. scilicet 1. disp. 9. §. circa interstitia, Hurrad. ubi supr. n. 184. qui addit, quod tali priuilegio sine scrupulo possunt se confirmare Domini Episcopi.

6. Nec obstat clausula apposita in priuilegio Gregorij XIII. in qua se fundant Auctores Societatis Vasquez, & alii; nam ad illam responderet Magister Donatus in praxi Regularium t. 1. r. 7. q. 8. fol. 80. & postea n. 17. sic ait, ac proinde per priuilegia dictæ Societati concessa; catcri Regulares ad ordines possunt promoueri absque interitūs, & extra tempora, & sine examine de canto. & hoc ob amplissimam confirmationem, & extensionem, & innovationem Priuilegiorum factam per subsequentes, & antecedentes Romanos Pontifices, quibus charitatibus placuit gratias, & priuilegia Societatis p̄fatae ad alios regulares extendere, illisque non solum in genere, sed etiam in specie, & nominativi, & de novo sine aliqua limitatione concedere.

7. Quapropter isthac prohibitio in fine constitutionis Gregor. XIII. apposita non potest impeditre, quominus generalis, & absoluta communicatio Priuilegiorum Societatis Iesu, vel aliarum Religionum facta alteri Religioni, has etiam gratias comprehendat.

8. Tum quia Generalis communicatio cum qualitate, & clausula, quorum tenores, &c. omnia complectitur, quia hæc clausula, ut diximus in tract. de clausulis clau. 21. habet vim specialis, & individua derogationis, & expressionis cum omnibus suis qualitatibus, & tollit derogatorias derogatoriarum, quod est derogare omnibus iuriibus, & constitutuibus derogantibus, & derogaturis priuilegio, in quo est apposita, & derogat omni clausulae resistenti: ergo.

9. Tum etiam ex quo Romani Pontifices in ampla, & absoluta priuilegiorum communicatione, excepti sunt, scilicet quatenus Sac. Conc. Trid. De-

cretis, nec non Regularibus dicti ordinis institutis non aduersentur, censentur omnia alia condicione, quia exceptio firmat Regulari in contrarium, ut supra diximus.

10. Tum item, quia in huiusmodi priuilegiis communiatione, veniunt priuilegia Cisterciensium, & Cruciferorum, quibus in specie Gregor. XIV. anno Domini 1591. fuerunt concessa prædicta Societatis priuilegia, ut patet ex Balla quod incipit. Illius, qui pro Gregor. & refert Hieronymus à Sorbo in addit. ad Comp. Azend. verb. communicationis.

11. Quibus adde, quod à concessione generali qualificata non est recedendum, nisi bi altera constat de voluntate concedentis; cum praecise hinc beneficio Præcipitis sine præiudicio alienum, quod beneficium de iure latè interpretandum sit. Hec omnia Donatus ubi supr.

12. Qui etiam q. s. probat, quod non s'interferat licentia Patris Generalis, vel Provincialis, ad hoc ut ceteri subditi Mendicantes actualiter gaudent, aut ut vi possint priuilegia Societatis Iesu. Quia Gregorius XIV. absoluted, & independenter concessit Cisterciensibus priuilegia omnium Ordinum, & Cruciferis, in specie omnia priuilegia Societatis, s' absque villa limitatione, & restituente, quod etiam nobis fecit Clemens VIII. anno 1594. d'ipso V. Ian. VIII. concessit Religioni Scholaram Fons sine restitutione, & deducta omni dependencia, ut est videtur in sua constit. 15. in 4. tom. Lxxv. Ch. non indigentes Praefatam facultatem pro Priuilegiis vta; vbi enim lex non limitat, nec diliguit, nec nos limitare, aut dilungere debemos, & ita pro hac sententia Donatus plures Doctores, me etiam citato, adducit.

13. Claudiam itaque hanc resolutionem cum verbis Martini de San Ioseph in mon. conf. 1. 1. 1. tr. 5. de ordin. num. 13. scilicet fermentis [Algunos Amigos] afirman, que despues del Concilio Tridentino no se pueden los Religiosos ordenar se fueran de los compuestos en que por Derecho pueden los Obispados celebrar ordenes generales. Vasquez tom. 3. cap. 17. 246. cap. 5. num. 50. Suarez de legibus lib. 8. cap. 17. num. 8. Hurradus dif. 23. & alij. Porque dicean que el Concilio Tridentino abrogó los priuilegios que ania en contrario: y que el que despues concilio Gregorio XIII. a los Padres de la Compania, es incommunicable a las demas Religiones por auerlo assi ordenado el mismo Concilio. Para mi es cosa cierta que oy pueden todos los Religiosos, que tienen Communication de los priuilegios de las demas Religiones, ser ordenados en qualquier tiempo de todas ordenes en tres dias de Domingo, o de fiesta continuos, o interpolados. La razon es, porque lo concedio ala Clemente VIII. a los Padres de la Congregacion de S. Juan Baptista de Portugal en priuilegio dado a 23. de Noviembre de 1596. y por communication general de este priuilegio las demas Religiones, que la tienen autoridad Apostolica de mas de d. mimo priuilegio concedieron Alexand. VI. y Eugen. IV. a los Monjes Gerónimos, y Bentos. Villalob. tractat. 11. diff. 13. num. 6. donde de la razon, porque no estan renocados estos priuilegios por el Concilio Tridentino, y cito a Fr. Manuel Rodriguez, y el priuilegio de Gregorio XIII. concedido a los de la Compania, se communica a nostra Religion de los Menores, y a otras muchas que tiene Communication posteriores al de Gregorio XIII. que hizo incommunicable.] Hac ita Martinus.

14. Cui adde Magistrom Hinojosa Dominico.

num in Directorio dec. reg. verb. confirmatio fol. 128.
vbi sic ait, Indubie habendum est, non omnia Prisi-
legia ordinum Mendicantium fuisse reuocata per
Concilium Tridentinum, etiam in decretis, in quibus
statuitur contrarium ipsis priuilegiis: Itaque
non omnia Decreta Concilij, etiam ea, qua sunt
contraria nostris priuilegiis, seruanda sunt cum de-
rogatione ipsorum, sed solum illa cum reuocatione
priuilegiorum intelligentur obseruanda, in quibus
statuitur aliquid contrarium priuilegiis obleruan-
dum, non obstantibus priuilegiis.

15. Probatur, quia licet prima lex, & constitutio tollatur per secundam legem contrariam, licet non fiat mentio de prima: lex vero priuata, hoc est scriptum, vel priuilegium, non tollitur per sequentem legem, vel constitutionem, nisi fiat mentio de ea, vnde secundum Hostiensem, nec ius commune sufficit collere priuilegium, nisi faciat de eo mentio nem, etiam si tale priuilegium non sit concessum cum clausula quod non reuocetur, nisi fiat mentio de eo de verbo ad verbum, sed simpliciter, cum ergo in multis Concil. Trident. capitulis quamplura decernant abesse reuocatione priuilegiorum, quavis contraria quidem ipsis priuilegiis, nihil per huiusmodi amissione roboris nostra priuilegia, sicut omnino amiserem per decreta, que praescribunt aliquid obseruari, non obstantibus priuilegiis; ac inter priuilegia ab huiusmodi decretis illata, illud unum est, quod possunt Mendicantes extra tempora ad Ordines promoueri. Ita Hinoysa.

Sup. hoc in
fina in Ref.
15. Neque,
proprie
tate, &
ref. 98. &
sed his, ad
medium, &
vers. Sed lege
cam per ro-
tam, & alia
Ref. eius pri-
me anno.

16. Sed an quando quis ordinatur in tribus diebus festiis, possit ordinari in festis duplicitibus. Prima opinio negat. Secunda opinio affirmat, quam preter Doctores à malibz citatos tenet etiam Angelus Pässentius in recoll. q. mor. verb. ord. n. 34 & Iohannes de Soria in Epilog. sum. p. 2. tr. 1. sect. 1. diff. 9. §. circa tem-
pora, afferentes, quod quando ordines permittantur conserfi diebus festis, intelliguntur quilibet festa duplicita in Ecclesia, etiam si non in Populo: Tertia opinio distinguit de festo dupliciti ordinario, & de dupliciti maiori; In primo casu negat posse ordines conferri, concedit tamen in secundo casu.

17. Et ita tener Pater Thomas Hurtadus vbi supra ver. tom. 2. tr. 12. cap. 1. ref. 33. num. 18. 2. qui etiam addit posse dictos Ordines ministrari in diebus festiis, que Urbanus VIII. in sua Bulla abstulit ab operum scruilium cestatione; Omnes istae duas opiniones sunt probabiles, sed primam existime probabilem, communioram, & ab Episcopis sequedam.

RESOL. LXXXV.

Refelluntur plures opiniones circa Regulares in ordine ad susceptionem Ordinum? Ex part. 11. tract. 2. & Msc. 2. Ref. 17.

Sup. hoc in §. 1. I Den Pater Bruno, vbi supra de priuileg. Regu-
lar. part. 2. tr. 7. cap. 1. propos. 2. affirmit, quod
Prælati Regulares possint concedere suis subditis Regularibus literas dimissorias ad Ordines ab Episco-
po loci, & etiam à quolibet alio suscipiendos, abs-
que dimissoriis Episcopi illius loci.

2. Nec obstat decretum Sacre Congregationis sub Clemente VIII. die 15. Martij 1596. de ipsis mandato editum, etatum à Miranda in Man. tom. 1. quest. 38. artic. 2. quod praescribit quasdam conditio-
nes apponendas in dictis dimissoriis, quoniam non est certum quod mandante Clem. emanauerit, quod satis manifeste probatur ex eo, quod idem Clemens Bulla, que incipit, *Ratio pastoralis*, sub data 2. De-

cembriis 1595. ex certa scientia Mendicantium priuilegia confirmauit. Qui autem fieri potest, ut tam citu mente Pontifex mutari? Certè hoc non est credibile. Sed estò, quod illud decretum emanasset, non valeret tamen aduersus illud priuilegium autheticum, cum, vt alibi probauimus, de cœta Cardinalium non præualeant Bullis. Secundò, quia idem Cle-
mens die 2. Augusti eiusdem anni, Congregationi Sancti Benedicti Vallisoleti concessit, ut cum litteris dimissoriis suorum Prælatorum possent à quibuscumque locorum Ordinatiis ad omnes etiam Præbyteratus ordines promoueri abesse Diœcesani licentia, seu commendatitius litteris, vt habetur in Compend. priuileg. Fulensem, verbo, Ordines §. 3. de quo supra, denique ab illo tempore Regularium Mendicantium priuilegia fuerunt confirmata pluribus Pontificum Bullis, & præcipue per Paulum V. die 11. Octobris 1612. in qua declarat manere in suo robore omnia priuilegia quomodolibet à præcessoribus, etiam per viam communicationis concessa. Quod similiter fecit Urbanus VIII. Bulla alias adducta, que incipit, *In plenitudinem.*

3. Deinde cap. 2. affirmit Secundò. Quod Regularis ab Episcopo ordinante, examen de capacitate parti non tenetur, sed sufficit examen Prælatorum Regularium, & hoc ex concessione Alexandri IV. bis verbo; Ut liceat vobis ordinandi Frates eiusdem Ordinis, quibuscumque malversationis Catholicis Pontificibus communionem, & gratiam praedictæ Sebis habentibus præsentare, ipsiusque Pontificibus praefontatoz à vobis Frates sine aliqua examinatione per eisdem Pontifices faciendam, & absque omni promise, & obligatione ipsorum ordinandorum Fratrum ad Ordines promouere, vobis, & ordinis vestro auctoritate praesentium indulgemus.

4. Nec obstat Concilium Tridentinum cap. 12. session. 23. in qua habetur; Regulares quoque nec sine diligentia Episcopi examine ordinantur, priuilegii quibuscumque quod hoc penitus exclusi. Respondeatur primo, Tridentino posterius esse priuilegium Societati Iesu, acciām alii Regularibus Mendicantibus concessum, cum clausula dicti Tridentini reuocatoria. Secundò, responderet, hoc priuilegium esse eidem Tridentino conforme, cap. 8. eiusdem sessionis, in quo prohibetur titularibus Episcopis ne ordinant quempiam nisi priu habitus litteris testimonialibus proprii Ordinarij, rationemque reddit, quia plerunque fit, vt minus idonei, & ignari ordinantur sine sui Ordinarij licentia, quibus supponit examen debere fieri per proprium Ordinariatum, ac proinde proprium superiore, qui illorum ordinarius est, & ex consequenti illud sufficere, nec requiri aliud ab Episcopo faciendum: Quo circa Pius V. declarauit, Regulares non subiecti decretis illius capituli de solis Episcopis, vt ordinariis intellexit, bis verbis, illud Caput non habere locum in Regularibus omnino declarauimus. Quid clarius?

5. Affirmit Tertiò, posse Regulares suscipere Ordines ante atatem à Tridentino præscriptam, & hoc ex priuilegio Innocentij VIII. relato in Compend. priuileg. Mend. verb. Ordines, &c. in Compend. Chri-
stopb. a cap. font. verb. dispensatio §. 14. his verbis, Innoc VIII. dispensauit cum toto Ordine Fratrum Minorum, quod postquam Fratres 23. annum attigerint (dum tamen sufficiens sint) possint pro-
moueri ad Sacerdotium, & Missas celebrare, &c. non obstante iure, ceterisque in contrarium fa-
cientibus; inò idemmet Innocentius, vt refertur eodem verb. §. 15. concessit postea, quod Generales, & Provinciales possint dispensare cum Fratribus suis in 22. anno completo quoad sacerdotium suscipiendum,

Sup. hoc fu-
stra in Ref.
75. §. vlt. in
principio, &
in tom. 3. tr.
3. Ref. 4. in
fine, ver.
ne tunc ex-
aminandos
est, & in
Ref. nor.
præterita,
§. Congre-
gatio, in fi-
ne, ver. ex-
aminentur
quod do-
ctrinam.

Quod hoc
lege infra
doctrinam
Ref. 91. & si-
gnanter sup.
hoc in to. 7.
tr. 1. Ref. 126.
§. 1. prope fi-
nem à verbi
Sed an stan-
te, & in alio
§. eius ana-
not.